

Posamezne številke:
Navadne Din 1,—
ob nedeljah Din 2,—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 18,—, za ino-
zemstvo D 26,—, dostavljen na dom
D 19,—, na izkaznice D 18,—,
inzerati pa dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1,—
ob nedeljah Din 2,—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje.
Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS političnokovni
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
okira. — Kolkopini se ne vračajo.

Leto: V.

Maribor, sobota 15. marca 1924.

Številka: 63.

Kulturna sramota.

Mariborsko Narodno gledališče pred
zatvoritvijo.

Maribor, 14. marca.

Ko se je te dni v parlamentu pretresal
budžet prosvetnega ministrstva, se ni
niti prosvetni minister niti predsednik
skupščine ali kateri poslanec spomnil
memoranduma, ki so ga mariborska kul-
turna društva skupno z mestno občino
predložila merodajnim mestom in v ka-
terem so opozorila na nečuvno dejanje
prosvetnega ministra, ki je mariborske-
mu gledališču znižal subvencijo, vsem
drugim gledališčem pa jo povišal. Neza-
slišano je to zastavljeno obmejnega
mesta in slovenske kulture sploh, toda
niti prosvetni minister niti kdo drugi ni
čutil potrebe, da se opraviči ali da pove
vzrok, zakaj je napravil ravno pri Ma-
riboru takšno izjemo. Naj ne misli beo-
grajska gospoda, da se zgražamo iz sa-
mega lokalnega patriotizma; in tudi če
bi šlo izključno za interese Maribora, bi
imeli pravico, da se kot svobodni držav-
ljani, ki pošteno plačujemo davke, zgra-
žamo nad kofuto, ki jo je prosvetni mi-
nister dal mariborski Taliji. Da, plaču-
jemo davke in zahtevamo od države, da
nam daje to, kar daje drugim. Če vlada
priznava gledališčem v Subotici, Novem
Sadu, Skoplju, Splitu in Sarajevu mili-
jonske subvencije, nima pravice, da ma-
riborsko gledališče zadavi. In zadavi ga
s tem, da mu zniža subvencijo za 300 ti-
soč Dinarjev, dasi so se izdatki v primeri
z lanskim letom znatno povišali. Toda je-
dro sramote ni v tem, da je vlada redu-
cirala izdatke za gledališče. Jedro sa-
mote je v kričečem nesorazmerju med
subvencijo mariborskemu in subvencijo
drugim gledališčem. Brez vsakega razlo-
ga, menda pod vplivom zahrbne, proti-
nacionalne intrige, ki je mogoča le v raz-
merah, kjer državno življenje zastrup-
ljata korupcija in protekcija, je vlada
nastavila gledališču mariborske oblasti
nož na vrat!

Do zadnjih dni je obstajalo upanje, da
bo parlament vendarle popravil storjeno
krivico in da bo prosvetni minister sam
čutil, ki bo videl situacijo in bo prepri-
čan kulturno sramoto v jugoslovenskem
obmejnem mestu! Zdej pa je prosvetni
budžet pod streho in zadnje upanje je
spinalo po vodi. Mariborsko gledališče
stoji neposredno pred zatvoritvijo. An-
samblu bodo odpovedane službe in drža-
va bo morala nositi pravne posledice, ka-
ker so bile označene v znani spomenici.
To, kar so ustvarili mariborski Slovenci
s toliko ljubezni, kar jim je bilo ponos
in kar je dajalo toliko impulzov kulturni
življenju v našem mestu, to bodi
oblagano sredi najlepše rasti!

Nimamo besed, s katerimi bi dovolj
obsojili nepravilno justifikacijo vlade
nad mariborskim gledališčem, tembolj,
ker slutimo, kakšno umazano ozadje ima
nezastavljeno dejanje prosvetnega mi-
nistrstva!

Danes stojimo pred negotovo situacijo.
Se enkrat bodo prijatelji naše Talije po-
iskovali vsa razpoložljiva sredstva, da
nismo naš čolnec. Verjetno je, da vlada,
ki je v zadnjih bolestitih krčmah, ne bo ni-
čiganka s prestom. Preostala bi za sedaj
le še zasebna iniciativa z zasebnimi
sredstvi, ki bi izkušala preprečiti zatvo-
ritvijo gledališča in podaljšati sedanji po-
ložaj do trenutka, ako bo mogla nova vla-
da popraviti napako sedanjega prosvet-
nega ministrstva.

Kulturna sramota, s katero se je beo-
grajska vlada razgajala pred nami, ne bo
pozabljena in preverjeni smo, da je ma-
riborsko prebivalstvo tudi ne bo sprejelo
razpodošne. Takisto smo prepričani, da

je z nami vsa ostala Slovenija, zakaj
mariborsko gledališče je druga moč-
na postojanka naše gledališke umetnosti.

Patriotizem in politika.

Naš urednik se je obrnil na bivšega
poslanca g. dr. Kukoveca, da bi mu dal
za »Tabor« svoje mnenje o sedanjem po-
ložaju v narodni skupščini. Imenovani
politik misli o sedanjih razmerah sle-
deče:

Kaj bode s sedanjo vlado in kako se
bodo notranje-politične razmere z ozi-
rom na prihod Radičevcev trenutno raz-
vile, za mene ni zelo važna stvar. Silno
važno je pa, da dogodki zadnjega mese-
ca podajajo mnogo dokazov, da patrio-
tizem vendarle tudi v našem narodu
znajguje nad strankarstvom. Ali se ta
uspeh dosega vsled sile razmer ali pre-
mišljeno in z dobro voljo, je postranske-
ga pomena, za narod je važno, da zdrava
misel zmaguje. Časopisje naših neprija-
teljskih sosedov, ki je zmiraj upalo, da
nas bode razjedel notranji črv nesloge, s
strahom opazuje in povdarja, da smo se
zavedli resnega položaja in da ne morejo
naši nasprotniki več računati z našimi
političnimi zmotami. Davidović in, kar
rad priznam, tudi dr. Korošec sta si pri-
dobjla v zgodovini naše notranje politi-
ke pozitivno zaslugo s tem, da sta zgra-
dila Radiču zlat most, preko katerega
bode prišel iz Dunaja v Beograd s svoj-
im hrvaškimi narodnimi zastopniki
vred.

Prvi tozadevni poizkus Ljube Davido-
vića, in sicer njegovo pot na kongres v
Zagreb, je demokratska stranka sicer
plačala z izgubo tretjine svojih manda-
tov pri zadnjih volitvah in se tudi oči-
vidno sedaj ne boji stranka škode, s ka-
tero ji grozijo pretirani enostranski po-
litičarji. Moram pa tudi priznati, da je
seja verifikacijskega odbora dokazala,
da tudi vladajoča stranka radikalec ne
more in ne sme zmiraj grešiti ker bi na-
rod tega ne prizanesel. Predlog Nastosa
Petrovića, ki je v verifikacijskem odbo-
ru izjavil, da glede odobritve radičev-
skih mandatov sploh ne sme biti pomi-
sleka, je dokazal velik smisel za politič-
no odgovornost poslancev nasproti naro-
du, ki riskirajo trenutno škodo v stran-
karskem oziru, ako gre za velika načelna
narodna vprašanja.

Ako se danes o Svetozaru Prebričeviću
vsak dan čita različne kombinacije in u-
gibanja, ali bode šel s Pašičem ali z opo-
ziционалnim blokom, je tudi to danes
postranskega pomena in še morebiti
Svetozar Prebričević sam ne ve, kaj bode
storil. Jaz ga dobro poznam in vem sa-
mo to, da je večji patrijot nego stran-
kar, in bode se temu primerno odločil. —
Nam se tudi ni treba bati kot slovenskim
demokratom, kakor se razmere razvijajo,
ker nismo šli v politiko zaradi špekula-
cije in se zato ne bojimo, če bode imel
dr. Korošec trenutno večjo besedo nego
mi. Največje zadoščenje nam je, da se je
izkazalo, da odpor sam sebi ne more biti
namen, ampak sredstvo, da se pride do
smoti, kar sami zadostno dokazuje seda-
nje politično stanje glede stranke dr.
Korošca.

Angleško oboroževanje.

LONDON, 12. marca. (Wolff.) Držav-
ni podtajnik za zračno flotilo je predložil
v svojem nadaljnjem izjavljanju zakonski
mračni o opremitvi zračne flotilje in njene re-
zerve, ter da se upelje nov, tip zrakoplo-
va, kateri naj bi skupno deloval z morna-
rico in vojsko na suhem in končno pos-
kus, da bi se zamenjali lesenj zrakoplo-
vi s kovinastimi.

Skrajšani postopek v proračunski razpravi.

Do 28. tm. konec razprave.

BEOGRAD, 14. marca. Med vlogami
današnje seje narodne skupščine je tudi
poročilo odbora za konvencije z drugimi
državami, ki pa govori samo o konsti-
tuiranju odbora.

Poslanec Bjelica je stavil vprašanje
v invalidskih zadevah. Odgovarjal je
minister za soc. politiko. Na vprašanje
posl. Šečerova o agrarnem zakonu je od-
govarjal minister za agrarno reformo
Simonović.

K dnevnemu redu (razprava o prora-
čunu ministrstva za vere) so govorili
demokrat Gjorić, zemljoradnik Miletić,
Nemec Schumacher in radikal Radonjić.
Prihodnja seja je ob 4. uri pop.

BEOGRAD, 14. marca. Kalendarij za
bodoče skupščinske seje se je sporazumi-

no med predsedstvom skupščine in šefi
strank določil sledeče: 15. tm. proračun
ministra za notranje zadeve, 17. tm. mi-
nistrov za zdravje in zunanje zadeve, 18.
tm. ministra financ, 19. tm. ministra voj-
ne, 20. tm. je dan interpelacij, 21. tm. pra-
račun ministrov za zgradbe in saobra-
čaj, 22. tm. ministrov za pošte in polje-
delstvo, 24. tm. šum in rud, 25. tm. za
soc. politiko, 26. tm. za agrarno reformo,
27. tm. o rezervnih kreditih in proračunu
dohodkov, 28. tm. razprava o finančnem
zakonu samem. Debate bodo vodene po
skrajšanem postopku in bo od vsake
stranke govoril samo po eden poslanec
15—30 minut. Govornik ene skupine lah-
ko odstopi na korist govorniku druge
skupine.

Pred demisijo vlade.

Radičevci pridejo komaj v torek v Beograd? — Nujni poziv šefov opozicije za
takošnji prihod.

BEOGRAD, 14. marca. Danes do-
poldne so se v prostorih demokratskega
kluba sestali predsedniki demokratske,
klerikalne in muslimanske stranke h kon-
ferenci, da se posvetujejo o nadaljnjem
delu opozicijskega bloka in o političnem
položaju, zlasti o prihodu poslancev Ra-
dičeve stranke. Kakor znano, je prihod

Radičevcev odgođen in še dan prihoda
vedno ni določen. V nasprotju z vestjo,
da pridejo jutri, se javlja danes, da pri-
dejo šele v torek. Vsi trije šefi strank so
se sporazumeli, Radičevske poslance nu-
jno pozvati v Beograd. Vsak čas se pri-
čakuje demisija vlade.

Razpust komunistične stranke na Bolgarskem.

Tudi nove organizacije, za katerimi se se skrivajo komunisti, se razpuste.

BEOGRAD, 14. marca. »Politika«
javlja, da je najkasneje koncem tega ted-
na pričakovati, da bo kasacijsko sodišče
v Sofiji proglasilo komunistično stranko
za razpuščeno. Minister za notranje za-
deve je že pripravil vse tozadevne od-
redbe. Komunisti so slutili svojo usodo

in so kakor znano spremenili ime stran-
ke. Vendar je v Sofiji znano, da komuni-
stična stranka še vedno pridobiva na pri-
stažih in da se delajo pod novimi imeni
in z novimi privrženci novi načrti. Vla-
da bo tudi vse te nove organizacije raz-
pustila.

RADIČEVCI ODLOŽILI ODHOD V BEOGRAD.

Predavec odpotoval k Radiču na Dunaj.

ZAGREB, 14. marca. Včeraj popoldne
so se poslanci HRS sestali k seji. O seji
niso dobili zastopniki tiska nikakih obve-
stí. Sklepi se drže v strogi tajnosti. Le
toliko se je lahko izvedelo, da je dobil g.
Predavec naročilo, naj se nemudoma po-
pelje na Dunaj, da Radiča informira o
pogajanjih z opozicijskim blokom v
Beogradu in o izročitvi poverilnic za
Narodno skupščino. Hkrati naj dobi od
Radiča navodila o nadaljnji strankini
taktiki. Dokler se g. Predavec ne vrne,
ne bo Radičeva stranka poslala v veri-
fikacijo nobenih nadaljnjih poverilnic. —
Ker se je seja končala šele pozno zvečer,
se poslanci, katerih mandati so bili veri-
ficirani, niso odpeljali v Beograd. Odpo-
tujejo šele jutri.

G. Predavec pa je z današnjim bizo-
vlakom odpotoval na Dunaj.

RAKIĆ POROČA O POLOŽAJU V BOLGARIJI.

Optimistično presojanje položaja.

ZAGREB, 14. marca. »Novosti« jav-
ljajo iz Beograda, da je naš sofijski po-
slanik g. Rakić včeraj konferiral s po-
močnikom zunanega ministra g. Gavri-
lovićem in mu ob tej priliki izčrpno po-
ročal o situaciji, ki je nastala po znanih
aretacijah v Bolgariji. Po tej konferen-
ci se je dopisnik »Novosti« razgovarjal z
g. Rakićem, ki je bil v svojih izjavah
zelo rezerviran in je samo povdaril, da
je treba situacijo v Bolgariji presojsati
optimistično. Rakić upa, da bo bolgar-
ska vlada energično preprečila akcijo
tistih ljudi, ki skušajo zaostri razmer-
je med Bolgarijo in Jugoslavijo.

PRED PODPISOM SPORAZUMA OPOZICIJE.

BEOGRAD, 14. marca. Vsled bolezni
g. Ljube Davidovića, ki že tri dni ne
sme zapustiti sobe, je nastopil v pogaja-
njih za opozicijski blok trenutni zastoj.
Samo g. Korošec in Spaho sta včeraj
konferirala. Zapisnik o sporazumu za se-
stavo opozicijskega bloka je v splošnem
že sestavljen in bo danes ali jutri podpi-
san.

Konvencije z Madžarsko.

Beograd, 14. marca. Včeraj je naš
poslanik Popović odpotoval v Budimpe-
što, kjer bo vodil z vlado pogajanja za
sklenitev podobnih konvencij, kot so
bile v zadnjih mesecih sklenjene z vlada-
mi drugih držav.

Stinnesova gospodarska ofenziva.

BERLIN, 14. marca. »Deutsche Allg.
Zeitung« poroča, da je Stinnes sklenil z
vseruskim sindikatom za nafto pogodbo
o podrobni razprodaji ruskega bencina
in kolomaza v Nemčiji, Češkoslovaški in
skandinavskih deželah.

Obsojbe komunističnih hujškačev v Franciji.

PARIZ, 13. marca. Francoska vlada je
dala aretirati 4 ugledne komuniste, med
njimi Cachina in so bili zaradi zapelje-
vanja vojakov k nepokorščini obsojeni
na 4 mesece zopora in 1000 frankov glo-
be. —

BORZA.

CURIH, 14. marca. Pariz 26.15, Beo-
grad 7.05, London 2477½, Praga 16.67½,
Italija 24.82 in pol, Newyork 577, Dunaj
81 in pol.

ZAGREB, 14. marca. Pariz 362½ do
367½, Švica 1408—1418, London 349½—
352½, Dunaj 1145—1160, Praga 235½—
238½, Italija 347—350, Newyork 85 do
81.90.

Politične vesti.

* Kongres demokratske stranke tudi odložen. Z ozirom na prezaposlenost demokratskih poslancev s parlamentarnim delom je tudi kongres demokratske stranke odložen.

* O različnih mišljenjih Pribičevića in Davidoviča so se zadnje čase zopet zelo razpisali razni, zlasti klerikalni listi. Beograjski »Odjek« piše o tem, da stojita oba politika na eni črti v pogledu ideologije jugoslov. pojmovanja. Oba sta proti plemenskemu naziranjju na naše prilike in sta v tem v nasprotju s Pašičem in njegovimi velikosrbskim plemenskim naziranjem. Nijanše v vprašanju taktike in izvajanja politike edinstva so res obstojale, a to, kakor tudi sprememba kurza, ki se pripravljala, ne more biti razlog, da bi se g. Pribičević in Davidović razšla, ker imata skupna načela v vprašanju narodnega in državnega edinstva. Ako radikalci naglašajo, da so oni ravnotako centralisti kakor Pribičević, je treba pripomniti, da centralistična ideologija g. Pribičevića izhaja iz želje za integralnim jugoslovenstvom, centralistična ideologija g. Pašića pa ni drugo nego samo orožje plemenske srbske nadvlade.

* Vojvodinski demokrati za sodelovanje z opozicijo. Vojvodinska demokratska stranka je izdala na narod proglas, podpisan od poslanca Šečerova, v katerem poziva na boj proti sedanjemu strankarskemu režimu. Vojvodinski demokrati se bodo ravnali strogo po sporazumu opozicije.

* Zemljoradniki in opozicijski blok. Dne 12. tm. so imeli zemljoradniški poslanci sejo o političnem položaju. S simpatijo zasledujejo ustvarjanje opozicijskega bloka, dasi jim vsebina sporazuma še ni znana. Posl. Lazić je izjavil, da ima od kluba naročilo, stopiti v stike z Ljubo Davidovičem, da bodo mogli zemljoradniki napraviti novi parlamentarni situaciji zavzeti definitivno stališče. Zemljoradniška stranka — tako je izjavil g. Lazić — stoji na stališču, da je treba radikalno vlado zrušiti. Svoje končno stališče pa bodo odredili šele, ko bodo imeli točne informacije o stališču drugih strank.

* Razčiščevanje položaja v Beogradu. Marinković, Spaho in Korošec so izdelali podroben osnutek delavnega programa opozicijskega bloka, ki bo na skupni seji šefov opozicije danes ali jutri formalno podpisan. Radikalci še vedno upajo, da Radičević ne pridejo v Beograd. Dr. Krnjević pa je v imenu HRSS sporočil v Beograd, da pojde danes 14. tm. 50 Radičevskih poslancev v Beograd in da bodo v soboto že prisostvovali seji

skupščine. Džemijetoveci vohajo drug veter in so se že razdelili v dve skupini: ena drži zvestobo radikalom, druga se drži rezervirano. Medtem pa razni beograjski listi zopet vedo povedati o koaliciji Pašić-Pribičević. Tako pišejo zemljoradniške »Novosti«, da Pribičević z 11 pristasi zapušča demokratsko stranko. Se veda so to glupe trditve in demokratski klub ter Pribičević sam so te vesti že odločno dementirali ter konstatirajo, da služijo te in podobne vesti samo radikalcem.

* Nemški državni zbor razpuščen. V seji dne 13. tm. je državni kancelar predčital ob grobni tišini zbornice dekret, da je nemški parlament razpuščen.

* Danski parlament je razpuščen, ker ni sprejel predloga o jačanju valute. Nove volitve so razpisane za 11. aprila.

* Čičerini proti Zvezi narodov. Čičerin, ruski zunanji minister, je poslal na Zvezo narodov noto, v kateri ponavlja svoječasno svarilo sovjetske vlade, ki bo vse sklepe Sveta Zveze narodov v vprašanju Memela smatrala in proglasila za ničeve. Vmešavanje Zveze narodov v rusko-poljsko-litavske mejne spore je v nasprotju z mirovno pogodbo.

* Kitajska priznala sovjetsko Rusijo. Uradno poročilo iz Pekinga javlja, da je kitajska vlada priznala ruske sovjetske republike. Drugo poročilo veli, da skoraj tudi Japonska prizna sovjetsko Rusijo.

Dnevna kronika.

— Dr. Josip Serbec častni meščan mesta Celje. V četrtkovi seji celjskega obč. sveta je v imenu demokratskih obč. odbornikov dr. Kalan stavil predlog, da se imenuje dr. Jos. Serbec, odličnega narodnega in kulturnega delavca, častnim meščanom celjskega mesta. Predlogu so se pridružili tudi soc. demokrati in narodni socialisti in je bil predlog soglasno sprejet.

— Promocija. Dne 15. tm. bo promoviran na graški univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. Martin Ogorevc iz znanne narodne rodbine v Konjicah. — Čestitamo!

— Stanovanjski zakon bo menda podaljšan s klavzulo v finančnem zakonu do 31. marca 1925. Tako je vsaj izjavil minister Peleš, ki obenem pripravlja novačrt stanovanjskega zakona.

— Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatska, 2736

— Proslava tisočletnice hrvatskega kraljestva se vrši meseca avgusta 1925 na Duvanjskem polju. Odbor za prosla-

vo je bil 13. tm. sprejet v avdijski pri kralju in ga je prosil za udeležbo. Kralj je obljubil.

— Falzifikati 100-dinarskih bankovcev. Beograjska »Politika« javlja, da so se v Skoplju pojavile ponarejene 100-dinarske novčanice. Oblasiti so uvedle preiskavo in so baje razpčevalcem že na sledu.

— Graška »Tagespost«, ki je bila nekaj časa v naši državi prepovedana, je sedaj zopet dovoljena.

— Kakšna je radikalna prosvetna politika v Bosni? O tem je obširno in stvarno razpravljala 11. t. m. v narodni skupščini član jugoslovenskega muslimanskega kluba dr. Hadži Kadić. Podal je statistiko šolstva v Bosni in Hercegovini. Je tam danes 537 ljudskih šol, a pred svetovno vojno jih je bilo 568 in to narodnih (državnih) 399, srbsko-pravoslavni (autonomnih) 122, katoliških (autonomnih) 30, privatnih 15 in evangelskih (autonomnih) 2. Sedaj so srbsko-pravoslavne šole v Bosni in Hercegovini podraževane in ako seštejemo številno 399 bivših narodnih šol, vidimo, da smo v Bosni dobili vsega 16 novih šol v petih letih. Šolobveznih otrok je v Bosni in Hercegovini 250.000, a šolo jih obiskuje samo 76.000, 180.000 otrok, večinoma z dežele, pa ostane brez šole. Potrebno bi bilo sezidati po vaseh 1000 novih šol, da bi se omogočilo obiskovanje šol otrokom z dežele. Tako zapostavlja radikalna vlada prosveto v Bosni in Hercegovini.

— Gostovanje zagrebškega gledališča v Beogradu. 12. tm. je gostovalo zagrebško gledališče v Beogradu. Uprizorili so Gunduličovo pastirsko dramo »Dubravka«. Pred predstavo je pozdravil zagrebške goste predsednik mesta g. Gavrilović, a odgovoril mu je igralec zagrebškega gledališča g. Stjepan Bojuničić. — Uspeh gostovanja je bil jako velik in je predstava bila obenem lepa manifestacija za narodno edinstvo.

— Radj alimentov v smrt? Josip Turinek, r. 1879, posestnik v Skornem pri Šoštanju, je 9. marca 1924. svoj dom zapustil, češ da se kmalu vrne, a je skočil v Pako in utonil. Vzrok samomoru je baje, ker bi moral za svojega nezakonskega sina alimente plačati, kar ga je potro in gnalo v smrt.

— To je ono pravo! Dobijo se še vedno ljudje, kateri Fellerjevega Elzafluida še niso poskusili, dasiravno se že čez 25 let v vseh deželah uporablja. Kdor je samo enkrat poskusil njegovo izvrstno delovanje kot drgnjenja hrbita, udov itd. ali kot kosmetikum za usta, kožo in negovanje glave, bode gotovo rekel: »To je ono pravo! Je veliko boljši, močnejši, izdatnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje. Prežene

narodne samoodločbe raztegnjeno do absurdnosti. Gospodarski razvoj bo zahteval organizacijo močnih, velikih držav. Nemčija in Rusija besta vstali v svoji prejšnji obliki in potem — Ein aufgeblicher polnischer Völkerstaat und das raumpolitisch wie national gleich unglücklich zusammengesetzte Staatgebilde der Tschechoslowakei sind in ihrem gegenwärtigen Bestand zwischen einem gesunden deutschen und russischen Volkskörper undenkbar.« Na Balkanu — pravi — bo sporazum nekoliko lažji.

»Europa irredentae« je tedaj današnje nemštvo — tisto fiktivno nemštvo, ki vidi svoja ozemlja v tzv. »obrobni deželah, to pa so vse države, ki so nastale po volji proti volji pangermanov.

Dovolj je, če opozorimo na zreljšča, s katerih danes posebni nemški »strokovnjaki« za nacionalne probleme rešujejo vprašanja, ki so bila rešena proti volji nemških imperijalistov. Velik del nemške politične javnosti se iz svojega poraza ni naučil prav ničesar; njega kratkovidnost in brutalna ozkosrčnost je očitvno neozdravljiva. Če bo v Nemčiji kedaj zopet zmagal Bismarekov duh, bodo nemške zmote v nacionalnem vprašanju Evrope zantile novo evropsko vojno.

Ni treba pobijati izvajanju človeka, ki pozna samo en pravi narod — nemški, samo eno »der Staatswille« — nemško, samo en evropski interes — nemški. Historicism je najtežji predsodek nemštva. Pangermani govore o enotni državotvorni volji nemškega naroda, ki pa je fikcija njihovega duha; v zgodovini je

nahod, zobobol in umirava živce. 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica s pakovanjem in poštino 24 dinarjev; 36 dvojnateh ali 12 specialnih steklenic 214 D in 10% doplatka. Adresa: Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg št. 201, Hrvatsko.

— Zločin 66-letnega starca, Jovan Milo, dminar v Subotici, je bil stalno v »vojnem stanju« s svojo ženo. Dasi ima že 60 let, je zelo bojevit in rabijaten. Minolo soboto se je zopet sprl z ženo, zagrabil kuhinjski nož in ga porinil ženi v prsa, da je ostala na mestu mrtva. Tudi sina je težko ranil.

— Redukcije. Z dvamesečno plačo kot odpravniko je reduciran pol. komisar g. dr. Vojteh Strnad v Murški Soboti. Pri politični oblasti je reduciran kancelist Iv. Črevnja v Konjicah.

— Džerdžinski — znorel. Iz Moskve poročajo, da je načelnik Črezvičajke — Džerdžinski — znani ruski rdeči krvnik znorel. Odpeljali so ga v bolnico.

— Lažnjiva ministerva gospa. Te dni je prišla iz Beograda neka fino oblečena gospa s svojo »sekretarko« in je prijavila županu v Novem Sadu, da hoče zbirati prispevke za zidanje sirotiškega doma v Beogradu. »Legitimiral« se je kot gospa ministra x. x. Dasi ste nabrali veliko denarja, a malo pred njunim odhodom so oblasti vendar vprašale v Beograd, če ste dami v resnici pooblašteni za zbiranje prispevkov. Odgovor iz Beograda se je glasil, da ste sleparki, in bili ste aretirani.

— Vožnja v zraku pri 50 stopinjah mraza. Znani francoski avijatik Barbot je hotel doseči na vsak način svetovni rekordni polet v višino, ter se mu je posrečilo pred tremi dnevi v Toulouisi, da se je vzdignil do 10.500 metrov visoko. Ko je prišel v to višino, se je moral vsled defekta na motorju takoj vrniti. Rekord, katerega je dosegel lansko leto avijatik Sadi-Lewinte, ni potokel, pač pa je dosegel rekord v tem, da je vozil v najnižji temperaturi. V višini 9000 metrov je bilo mraza 40 stopinj, ko je pa vozil nad 10.000 metrov, je pokazal termometer 50 stopinj pod ničlo.

— Molitve za srečo turške republike. Iz Carigrada poročajo, da je vakufska uprava prepovedala v vseh mešajah molitev za zdravje kalifa. Ta tradicijsna molitev se naj spremeni tako, da se molj odslej za srečo turške republike.

— Radio-koncert Kalifornija—Angleška. Iz Londona poročajo: V nedeljo zjutraj so bili napravljene poskusi, da se posluša na Angleškem radiokoncert, ki je bil prirejen v Kaliforniji in Newyoriku. Prvi poskus se je ponesrečil, a pri drugem se je dosegel lep uspeh.

Ignotus:

Slovani in Nemci.

(Konec.)

Upravičeno trdi, da vlada precejšnja zmeda v pojmovanju »naroda«, »nacije« in »narodnosti«, rešitve iz tega »labirinta« pa se mu ne ljubi iskati, ampak rajši ugotovi, da je nemštvo danes docela dovršena epota, ki ima »Einheitswille« in »Wille zur Macht«. Nemštvo je pravzaprav samo zase Evropa. Ko je rimsko carstvo izginilo pod germanskimi valovi, se je pojavilo kot nemško carstvo in o-koli tega ogromnega državnega telesa so se kopičila razna ljudstva (Völker), se mešali med sabo, asimilirala z Nemej in nastvarjala na eni strani mešana ozemlja (Mischgebiet), na drugi strani pa obrobne narode (Randvölker). V novejši dobi se je ustalilo poleg nemškega carstva tudi še rusko carstvo, ki je prav tako zajelo celo vrsto malih narodov in narodnostnih mešancev, vznikajočih okoli narednih kolosov tako kakor gobe okoli hrastov. Nacionalni problem se ne da rešiti, če se ne prizna historična pravica dveh velikih držav do narodov, živečih na »Grenzgebietu«. Ti narodi niso niti resno čisti niti historično upravičeni do nacionalnih držav. Njihovo nacionalno prebujenje je plod romantike, njih sklicevanje na pravico sentimentalnost; države, ki so jih morda imeli v preteklosti, šiso bile nacionalne, ker poprej nacionalizma v današnjem smislu poznali niso; pomešani so vsepovprek in tuji vplivi so bili tišji kot njih (pomotoma, ne-

hote?) privedli k napačni nacionalni zavesti.

Avtor zanikuje individualistično etiko, ki daje pravico otrokom, bolnikom in slabičem in pravi: »Nirgends in der Welt ist den kleinen und kleinsten Völkern das unveräusserliche Recht auf volle Eigenstaatlichkeit verbürgt, das ihnen die westlerische Nationalstaatliche Denkweise suggeriert. Die Abhängigkeit der Kleinen von den Grossen ist eine Urrerscheinung im Menschen- und Völkerleben, deren Brutalität gemildert werden kann und deren Formen wechseln, die im Grunde jedoch unaufhebbar ist.« (str. 311—312).

Potem, ko je pisec s tega zreljšča in s takim nazori razložil razvoj nacionalne ideje v Evropi in prebujenje malih narodov, potem, ko je ugotovil vzroke nemškega poraza v svetovni vojni, ki ga je kriv v prvi vrsti nemški nacionalizem in pomanjkanje železnega državnika Bismarckove sorte v Nemčiji, si je dovolil v »Ausblicke« dokazati, da se bodo Nemej morali v interesu Evrope vrniti prejšnji moči. Vse male države okoli njih se bodo odpovedale samostojnosti in se uklonile novi usodi, ki bo popravila zapadnjaške države, ki so napačno iz »Mischgebieta« ustvarile »Nationalstaaten«. Boji med nacionalnimi državami se bodo nadaljevali do neizprososti in sam obstoj teh držav bo privedel Evropo do nemogočega stanja. Stabiči se bodo morali v svoji »Machtspielerei« tako naprezati, da se bodo izžrpali. Narode čaka nadaljna diferenciacija, cepitev in če vsakemu gre samostojna država, bo načelo

ni bilo nikoli. Tudi ni bilo nacionalno-nemške države, ki bi nastala iz te imaginarne volje. Celó danes je ni drugje kot v pangermanskih teorijah. Prebujenje nacionalne zavesti malih narodov ni vpliv nemške romantike, temveč le logična posledica evropskega razvoja po francoski revoluciji in novega toka gospodarskih sil, ki je že sam, na sebi zanašal v najširše mase ideje o enakopravnosti ljudi in narodov. Ni boleštna sentimentalnost, ki je vzbudila male narode in prav posebno že Slovence k novemu nacionalnemu življenju, temveč je to ona ista moč, ki je zlomila fevdalizem in absolutizem in priznala svobodno diferenciacijo družbe. Zaman hočejo pangermani korigirati zgodovino, zaman čakajo, da bodo nove države padle v naročje močnih, kakor pače bolnik, ki po dolgi boleznj shodi. Ravno narobe je: zdravje je bilo, ki jih je osvobodilo spon historičnih držav in to zdravje jih bo varovalo tudi pred pangermanizmom. Dejstvo je: s porazom pangermanske imperijalistično-militaristične ideologije v svetovni vojni, s porazom Neumannove »Srednje Evrope« in z razpadom habsburskega cesarstva so stopili evropski nacionalni problemi na novo pot. Poslej gre le za to, koliko se bodo osvobodeni na rodi prostovoljno iskali in vezali. Brutalni nazor o »mešaneh« in »nemških vazalih« se bo maščeval nad Nemej samimi, ki si s svojim smešnim historicizmom in srednjeveško nadutostjo dosledno podpirajo mostove k gosedom.

Mariborske vesti.

Maribor 14. marca 1924.

m Važen sestanek glede gledališča. Danes zvečer ob 20. uri se vrši v pisarni ravnatelja opere v kazinskem postopju sestanek, ki ga sklicuje intendant g. dr. Brenčič in kateremu so vabljeni vsi prijatelji gledališča. Gre za vprašanje: ali se še da kaj storiti za rešitev gledališča, ali pa naj se zapre in ansamblu od-pove služba. Posebnih vabil ni.

m Smrtna kosa. V Dajnkovi ulici št. 8 je umrla Ljudmila Želzinger, hčerka delavca, stara 8 mesecev.

m »Dnevnikov« blu-a-beba se hoče spreobrniti. Svojih kilometerskih dopisov ne bo več produciral iz »Taborjevih« notic, ampak bo odslej sam obiskoval zberovanja in tudi druge poseste bo tako uredil, da ne bo odvisen od »Taborove« mariborske rubrike. V nedeljo je začel in že toliko pridobil, da lahko celo nam daje lekcije o pravilnem poročanju: ne smemo baže pisati: govornik je omenjal dolžnosti do države, ampak ljubezen do domovine in tako naprej. Drugi govornik zopet ni govoril proti klerikalcem, ampak je dejal, naj pokažejo volilec klerikalcem figo. Vsekakor napredek. Sčasom boš še za ministra...

m Falzifikatorji kolkov razkrižani. K našemu večerajšnjemu poročilu, objavljenem pod tem naslovom med mariborski poročili, nam sporoča g. dr. Krsto Cazafora, da falzificiranih kolkov ni izsledilo finančno ravnateljstvo, ampak on. Sluga spedicije »Groma« je prinesel k njemu neko stvar v analizo in predložil kolke, katere je on spoznal kot falzificirane. On jih je tudi konfisciral in poslal finančnemu ravnateljstvu.

m Ljudska univerza. Prihodnji ponedeljek dne 17. tm. predava g. inž. Janko Kukovec o krizi individualizma. Predavatelj bo govoril o pomenu posameznika v človeški družbi in o njegovem razmerju do vseh socialnih vprašanj. Začetek točno ob pol 20. uri (mala kazinska dvorana).

m Nekaj odgovora. »Straži« na njene ginjive ljubeznivosti napram moji osebi ne odgovarjam. Baže-železničarju, ki ga predstavlja kdo ve kaka suknja pri »Straži«, pa stavim sledeča vprašanja: 1. Ali smatrate, da ni bila moja dolžnost, kot predsednik organizacije razkriti vse vzroke, ki so zakrivili neizmerno, že vse meje presegajočo druginjo? 2. Ali ne spada med te vzroke v prvi vrsti nedelavnost in brezbrilnost naših poslancev napram druginji? 3. Ali ni druginja po krivdi negativne politike, ki jo vodijo v prvi vrsti naši poslanci — drugih nego SLS, HRSS in Nemač nimamo v mariborski oblasti — od zadnjih volitev, prav pri vseh predmetih za 50 do 500 odstotkov narasla? 4. Ali smatra za blatenje političnega prepričanja članov »Zveze« resno in čez vse resnično ugotovitev, da naši poslanci radi drugih lapalji — hote ali ne hote, ne spremenijo položaja — niso ničesar resnega ukrenili proti druginji? koristil, ko bi bil molčal o rak-rani, ki koristil, ko bi bil molčal o rak-rani, ki razjeda naše gospodarsko življenje, samo radi tega, da bi razni gospodje imeli dopadenje nad mojo osebo? 6. Ako smatra moja izvajanja za klobasarijo in laž, kakor jih je opisal v »Straži«, naj nastopi s protidokazi, za katere mu bodem jaz, ako se mu posrečilo, najbolj hvaležen. 7. Ako smatra, da bodo rešili železničarje druginje in koristili njih gospodarskemu položaju, če nastopa na tako ginljivo ljubezniv način napram meni, in sicer radi govora, ki je do pičice resničen in utemeljen, naj mi to javno dokaže. Kajti za dokaze sem jako dovzeten in v bodoče bodem prepustil reševanje druginjskega vprašanja rade volje njemu. — Na ta vprašanja naj mi javno odgovori. Zagotavljam ga, ako mi dokaže, da je nasprotno resnica, kar sem jaz govoril na nedeljskem shodu, da takoj zapustim svoje mesto v podružnici in nikdar več ne nastopim v javnosti, ker tako hudo razburjam razne duhove pri »Straži«. Prosim pa ga, da se podpiše, kajti anonimno gre po novi pragmatiki v koš. — Ivan Škerjanc, t. predsednik Podr. ZJZ.

m Falzifikatorji kolkov razkrižani. Pod tem naslovom smo v večerajnji številki poročali tudi o Krstiču, trgovcu s senom, in njegovi ženi, trgovki s papir-

jem; o prvem, da se je v njegovem senu našlo gotovo število falzificiranih kol-kov, o njegovi gospe pa, da je prodajala kolke v trgovini. To moramo resnici na ljubo v toliko popraviti, da glede prve zadeve trdi Miloslavjevič, Krstičev u-službence, ki je imel pristop tudi v skladišče sena, da je on skrnil kolke v seno brez vednosti Krstiča; da bi bila Krstičeva žena falzificirane kolke v trgovini prodajala, pa sploh ni dognano in torej ta trditve ne odgovarja resnici.

m Občni zbor trgovskega gremija v Mariboru. Trgovski gremij opozarja svoje članstvo na redni občni zbor, ki se vrši v torek 18. tm. ob 7. uri zvečer v Gambričevi dvorani na podlagi razposlane-ga dnevnega reda. Ker so letos zelo važ-ne točke na dnevnem redu, posebno radi odprave praznikov, določitev delovnega časa v trgovinskih obratih, ureditev po-biranja daril po trgovinah itd., je želeli polnoštevilne udeležbe, saj je občni zbor gremija za trgovstvo listi forum, kjer lahko vsakdo stavi predloge, želje in pri-tožbe, ne pa da kritizira storjene sklepe po izvršenem občnem zboru.

m Interesentom za velesojem v Pragi. Mariborska tiskarna dd. oddaje legitimaci-je za praški velesojem in naročne kar-te za stanovanje. Navodila so ista ot lanske leto, samo glede znižane vožnje se pripomni, da je začasno dovoljena sa-mo za ČSR.

m Virtuoz na harfo brata Mostler, znameniti akrobati, 2 Edison, Kaupaty trio in Mara Zlatarijeva z novim progra-mom so glavne atrakcije Klub-barovega programa od 1. do 15. marca. Na gla-sovir igra komponist Pepo Winterhalter.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Petek, 14. marca zaprto.
Soboto 15. marca »Boheme«, Ab. C (ku-poni).
Nedelja, 16. marca ob 15. uri »Čaro-strelec«, kuponi. — Ob 20. uri »2x2=5«. Ab. E (kuponi).

m Sprememba repertoarja. V soboto 15. marca se ne vprizori kakor najjavljeno »Mogočni prstan« (ab E), pač pa opera »Boheme« za ab. C.

m Hudožestveniki v Mariboru. Kakor že javljeno, se je tudi gledališka uprava v Mariboru odločila povabiti svetovne dramske umetnike na enovečerno gos-tovanje. Ker je pa to gostovanje zveza-no z velikimi stroški, je treba, da ve gled-uprava že vnaprej vsaj približno število posestnikov. Rok za prijavo je bil do 10. tm. Sedaj se je odločila uprava podaljšati rok za prijavo do 15. tm. Kdor reflektira na to izvanredno zanimivo, strogo umet-niško gostovanje, naj blagovoli do 15. tm. rezervirati prostor pri dnevnih gleda-liški blagajni. (Telefon št. 382.) Cene pro-storom: lože 400—600 D, sedeži 25—100, stojišča 20 D, dijaško 10 D.

Film.

m Mestni kno. III. epoha prekrasne dra-me »Most vzdihljajev« v 5 činih po zna-menitem romanu Mihaela Zevaco se predvaja v petek, soboto, nedeljo in pon-deljek.

Kultura in umetnost

x III. simfonični koncert v dvorani hotela »Union« v Ljubljani priredi v pon-deljek 17. marca 1924 ob 20. uri muzika Dravske divizijske oblasti pod pokrovi-teljstvom gener. konzula ČSR g. dr. Ot. Beneša in pod vodstvom kapelnika g. dr. Jos. Čerina. Sodelujejo gđe. Zdenka Zi-kova, Nikola Čvejič in kap. Ant. Balat-ka. Projavljajo se Smetanova in Pauno-vičeva dela.

x Rusko Matice so sklenili osnovati v Ljubljani tam živeči ruski inteligenti. Matica bi se predvsem bavila z izdaja-njem ruskih knjig. Misel toplo pozdrav-ljamo!

Sokolstvo.

o Sokolsko društvo v Mariboru pri-redi dne 22. marca 1924 ob 20. uri zve-čer v Narodnem domu akademijo nara-ščaja. Spored akademije obsega poleg telovadnih tudi glasbene in druge točke.

Naraščaj bo podajal skoro izključno sa-me nove telovadne skladbe, ki bodo po svoji pestrosti in življenju zadovoljile ob-činstvo v polni meri. Naša dolžnost je, da se te akademije udeležimo polnošte-vilno, da pokažemo s tem našemu nara-ščaju, da se za njegovo delo zanima in da nam je njegov napredek in razmah pri src. Ne bi bilo lepo, ako bi se ponovil lanski slučaj, ko je naraščaj telovadil pred skoro prazno dvorano. Na svidenje! Zdravo! — Naraščajev odsek Sokolske-ga društva v Mariboru.

Orjuna.

Obvezni plenarni sestanek. V soboto 15. tm. ob 20. uri se vrši v mali dvorani Narodnega doma obvezni plenarni se-stanek članstva mariborske in študentske organizacije. Ker je dnevni red jako va-žen, se s sigurnostjo pričakuje gotove udeležbe in se bode smatral vsak neu-pravičen izostanek kot kršitev discipli-narnega reda. Nacionalisti, zavedajte se važnosti našega pokreta. Samo v disciplini in enotnem skupnem delu je pričakovati zmage naših končnih ciljev, za ka-tere se borimo. Zdravo! — Tajnik.

Objave.

š Marionetno gledališče v Mariboru. V nedeljo 16. tm. ob pol 15. uri bode igra Sovji grad in Gašperček slikar. — Gašperček.

š Slikarska šola. Klub »Slobodnih« o-tvori, kakor že javljeno, v najkrajšem času slikarsko šolo. Interesenti, ki se ni-so še javili, naj store to čimprej, ker rok za upisovanje je določen do 23. tm. Vse tozadevne informacije daje začasno prof. V. Cotič, Maistrova ulica 17. II.

š Šoferji se vabijo na sestanek v so-boto 15. marca ob 8. uri zvečer v gostilni Mahnič, Dravska ulica. Predmet: poro-čilo o obnem zboru v Ljubljani. — Zve-za šoferjev za Slovenijo, odsek Maribor.

š Občinski shod na Pobrežju priredi občinski predstojnik v soboto 15. marca ob 7. uri zvečer v gostilni Papež v Na-sipni ulici. Dnevni red: poročilo o občin-skem delovanju.

Dopisi.

Izpod Veške. Dne 24. februarja tl. nam je priredilo tukajšnje pevsko društvo »Velka« jako lepo uspelo veselico. — Ni bila to veselica v tem pomenu, kot na-vadno po deželi. Bila je to že lepa kulturna prireditve, kjer se obiskovalci ne samo zabavajo, temveč se istim nudi tu-di nekaj prave duševne hrane. In ravno iz slednjega vzroka je prireditve vredna pozornosti. Pevski zbor (moški in meša-ni) društva je zapel mišne — deloma tudi novejše — pesmi. Vsekakor je hvale-vredno, da društvo goji tudi novejše, mo-derne jugoslovanske popevke. Prijetno pa in radi shišimo tu i tam tudi katero v starejšem načinu. Nad vse je ugajala dr. Schwabova »Dobro jutro« s spremlje-vanjem orkestra Sokola Muša-Vuzenica. — Kot drugi del večera pa smo res z za-nimanjem sledili igri uprizorjene šale »Navaden človek«. Hvaležni smo društvu in želimo le še več takih prireditev. Čudil sem se obitemu obisku — vsekakor dokaz, da je mlado društvo v Dravski dolini uvaževano in priljubljeno. Le krepko na-prej!

Iz Polzele smo prejeli sledeči popra-vek: Ni res, da sojna pošti na Polzeli ne-koliko čudne razmere. Tudi ni res, da je poštarica prav zagrizena orlovska agi-tatorica. Ravnotako ni res, da so v poštnem uradu na Polzeli druge osebe ena-kega mišljenja vsakdanji gostje po cele ure. Ni res, da je hotel kdo pol ure pred koncem uradnih ur opraviti kak nujni te-lefonski posel in da mene ni bilo več v uradu. Ni res, da sem nevljudna proti strankam. Časopis nekega zavednega delavca se je vsled navadne pomoče vrnil uredništvu. Ni res, da kažem ob vsaki priliki nestrpnost napram ljudem napred-nega mišljenja. Ravnotako ni res, da sprejemam v uradu celourne obiske raz-nih orlovskih agitatorjev in agitatoric. — Z odličnim spoštovanjem Lenko Anica, priv. pošt. I. razr. — (Besedo ima naš dopisnik in pa poštna direkcija, ki ima ves material v rokah.)

Celjske vesti.

Iz celjskega občinskega sveta. V četrtek 13. tm. je imel obč. svet sejo. Uvo-doma se je župan g. dr. Hrašovec v top-lih besedah spominjal smrti dveh odlič-nih mož: bivšega ministra Vilima Buk-šega in vlad. svetnika Ivana Subica. Obč. svetniki so nagovor stoji poslušali in pokojnikom zaklicali »Slava«. Nato je bil na predlog dr. Kalana g. dr. Josip Ser-nec soglasno imenovan častnim možča-nom. Sklenilo se je tudi, da se vložijo ugo-vor zoper premestitev upravnega sodišča iz Celja.

Celjsko mestno gledališče. V torek, 18. tm. se vrši premiera stare, priljubljene igre »Vzgojitelj Lanovec« za ab. A, v ne-deljo 16. tm. se vprizori peti opereta »Mamzelle Nitouche« po znižanih cenah. Začetek ob 16. uri. Okolišani naj si pre-skrbe pravočasno vstopnice.

Aretacija. Dne 9. tm. je bila aretirana Rozalija Vidic, doma iz št. Ruperta nad Laškimi, ki je meseca februarja odločila v neki ljubljanski gostilni svoje neza-konsko dete, Vidic zasleduje tudi celjsko sodišče radi raznih goljufij in tatvin.

Gospodarstvo.

IZVOZ RUSKEGA ŽITA.

V Rigi, začetkom marca.

Dopisnik korespondence »Centropres-sa« izve o razmerah na ruskem žitnem trgu sledeče podrobnosti:

Sovjetska vlada se je v zadnjem času z vsjo energijo lotila izvoza in trgovine z ruskim žitom. Na ta način namerava iz-boljšati položaj ruskega kmeta in popra-viti finanč. razmere. V ta namen je osno-vala tzv. »Konjunkturni zavod«, ki je iz-delal načrte za izvoz celokupne žetve. Po raziskovanju tega zavoda je doslej preostajalo državnim organizacijam 93 milijonov pudov žita, državnemu komisa-riatu za prehrano okoli 30 milijonov pu-dov, a kmetom 178 milijonov pudov; po-temtako bi lahko Rusija izvažala čez 300 milijonov pudov žita. Iz tega je vide-ti, da je izvozna možnost Rusije na tem polju prilično velika; na svetovnih tržiščih pa je zavladačo močno zanimanje za rusko žito. Italija in Francija sta naročili velike množice pšenice, Nemčija pa rži in ječmena.

Izvoz izvršuje vladna organizacija »Eksport kruha«. Ta organizacija je do začetka leta 1924 spravila v skladišča ruskih pristanišč čez 116 milijonov pu-dov; od tega je bilo doslej izvoženih 81 milijonov pudov. Do zadnjega časa je Rusija izvažala pšenico v zrnju. Zdaj pa je sovjetska vlada sklenila, da bo izva-žala samo moko, da na ta način podpre mlinsko industrijo na ruskem trgu. Izvoz ruskega žita je tudi zbog tega poskočil, ker so bile cene precej nizke. Sovjetska vlada se zdaj trudi, da bi cene nekoliko dvignila in tako popravila gospodarski položaj ruskega kmeta. Zaradi tega je skr-čila rok, do katerega se sme rusko žito prodajati inozemskemu trgovcu; da pa bi z druge strani pospešila izvoz, je znižala izvozno carino celo pod nullo, ki je me-ljala pred vojno.

Ruska vlada smatra žitno trgovino za enega izmed poglavitnih pripomočkov lo-gopodarskemu uravnoteženju Rusije. Zato si prizadeva, da dobi žitno trgo-vino do cela v svoje roke, tj. da jo monopo-lizira. Izvozna trgovina je že popolnoma v državnih rokah. Sedaj si jo hoče vlada osvojiti tudi na državnem trgu. Začetek je bil storjen že v decembru, ko je vlada odposlala v Turkestan veliko količino žita in je diktirala ne samo žitno, ampak tudi druge cene. Ta trgovinska politika ruske vlade stavi njenim organom veli-ke naloge. Mlinska industrija je popolno-ma državna. Posebno važnost polaga so-vjetska vlada na vasko zadrugo, ki bi imele postati glavni posredovalec med rusko vajo in veliko mlinarsko indus-trijo. Ker država doslej še ni imela zadost-nih finančnih sredstev, je ustvaritev nje-nih načrtov naletavala na pogoste za-preke.

Naposled je treba poudariti, da izvoz ruskega žita ne škoduje interesom ru-skega preivalstva. Narobe: Odkar je Rusija zopet začela izvažati toliko žita, so se gospodarske in življenske razmere dokaj popravile. Res pa je, da del kmeč-kega ljudstva ne zaupa vladi in ji zaradi tega izvoza še bolj nasprotuje.

Zagrebski tedenski sejem (12. t. m.)
 Dogon v splošnem ni bil velik. Krme je bilo dovoljeno precej. Povpraševanje je bilo slabo in so cene živini deloma oslabile. Za kg žive teže motirajo: domači volovi, 14 do 15 (16), II, 13 do 13,50, III, 11 do 12, mlada živina I. 13 do 15,50, II, 11 do 12,50, krave I. 13 do 14, II, 11 do 13, bosanski volvi I. 13 do 13,50, II, 11 do 12, III, 10 do 11, teleta 16 do 17,50, svinje debele 26 do 26,25, mršave 20 do 25, prasci do enega leta 18 do 25, nad enim letom 20 do 23 Din. Konji so se ponujali za težke tovore 17.000 do 20.000 Din. par, za lahke tovore 15.000 do 18.000 D par, fijakarski konji pa 12.500 do 15.000 D par, enoletna žrebeta 4000 do 5000 D komad, jahalni konji 8000 do 10.000 D komad. Krma: seno 75 do 125 D po kakovosti, otava 125 do 150 D, detelja 112 do 150 D, presano seno 150 D, slama I. 100 do 125 D, II, 76 do 100 D za 100 kg.

Zagrebska borza ima 29. tml. ob 10. uri dop. svojo redno glavno skupščino.

Narodna banka namerava bajé v smislu sklepa zadnjega obnovega zbora ukiniti nekaj podružnic.

Naša trgovska mornarica šteje sedaj 120 brodov s 3.200.000 tonaže. Od tega ima »Jadranska plovidba« 79, »Boka« 5, »Raič« 10, »Dubrovačka plovidba« 12 brodov, ostalo manjše družbe. Snuje se nova »Jugoslav.-ameriška plovidba«, ki bo zgradila največji brod z 9000 tonaže.

Izvoz železniških pragov v dolžini 2,50-2,70 m je fin. minister odobril pod pogojem, da se državi izroči poprej 25% izvozne količine v naravi v ime izvozne carine.

Statistika izvoza jaje iz naše države. Leta 1920 se je izvozilo 294 vagonov za 30 milijonov dinarjev, leta 1921 1234 vagonov za 146 milijonov din., leta 1922 1838 vagonov za 267 milijonov, leta 1923 pa 1724 vagonov za 538 milijonov dinarjev. — Samo v preteklem letu se je povečal izvoz jaje za 300 vagonov napram izvozu v letu 1922. Samo za ta predmet se je dobilo 188.000.000 dinarjev ali 90 milijonov dinarjev več kakor za žive svinje.

Promet na Sušaku. Odkar je na Sušaku vpostavljen promet, je Sušak jako oživel. Dnevno pride na sušaško postajo približno 50 vagonov blaga, največ drv. Danski parobrod »Eleonora Maersk« je dospel 11. tml. kot prvi, odkar je Sušak evakuiran, ter bo natovalil 200 vagonov železniških pragov za Bordeaux in drugega blaga za lake na potu.

Českoslovaška je stornirala naročbe tobaka na Bolgarskem. »Tribuna« poroča, da je českoslovaška tobačna uprava stornirala naročbe tobaka na Bolgarskem, ker bolgarska vlada ni izvršila v pogodbi določenih nabav českoslovaških industrijskih izdelkov.

Dobava desk za zaboje. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 31. marca t. l. ofertna licitacija glede dobave 45.000 desk in 8 tisoč lat za zaboje. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Vzorčni sejem v Mitaniu. V Milanu se vrši mednarodni vzorčni sejem od 12. do 27. aprila t. l. Prospekt za sejem je interesentom v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani med uradnimi urami na vpogled.

Velesajem v Frankfurtu. Pomladanski mednarodni velesajem v Frankfurtu se vrši od 6. do 12. aprila t. l. jesenski pa od 21. do 27. septembra. Podrobnejše informacije o velesajmu dobijo interesenti brezplačno pri glavnem zastopstvu »Hamburg-Amerika Linije« v Zagrebu.

Izpred sodišča.

Maribor, 12. marca, Financarja je psoval.

Posesnik Lenart Spenger v Sv. Jerneju, okraj Marenberg, ima veliko jezo na finančne organe, ker so ovadili njegovega sina, odnosno njegovo hčerko. — Ko sta dne 26. januarja financarja Ivan Sojatenka in Ivan Čobala prešala pri njegovi hiši, kjer pelje mimo cesta iz Avstrije — na tihotapce, je Spenger razžalil financarja z besedami: Prokleta hudiča, pa že zopet čakata tukaj, da bi Vama kaj prinesel kdo, poberita se hudiča ostan od mojega poslopja. Okrožno sodišče je Spengerja obsodilo radi pregreška po § 104 srb. k. z. na 100 Din. denarne kazni.

Tudi proti financarjem.

Gostilničar Franc Klement in njegova žena Marija Klement v Matjaševcih okraj Murska Sobota, sta se zagovarjala pred senatom radi pregreška po § 104 srb. k. z. Dne 13. septembra 1923 je zalotil financar Ljubomir Novakovič, obdolženčevega sina na meji, ko je tihotapil tobak. Financer je gnal sina na dom,

kjer je našel njegovo mater, kateri je povedal, da bo tobak zaplenil, mati pa se je obrnila proti navzočemu sinu in zidarju Karolu Pelcarju ter se izrazila: »Zakaj niste že ubili tega srbskega vraga, da nas ne bi vedno kaznoval.« Ko je Novakovič drugi dan nesel današnjemu obdolžencu Francu Klement v podpis dejanski opis, je Klement odvrnil financarju: »Piši ti mené v r.« Sodba se glasi pri Francu Klement na 700 Din., pri Mariji Klement pa na 300 Din. denarne globe.

Priporočljiv hlapec.

20letni v Pleškovec pristojen Jožef Podvez, je služil od 20. marca do 7. dec. l. l. pri posestnici Mariji Raušl v Obrežu, okraj Ormož, za hlapca. V tem času je ukradel svoj službodajalki okrog 160 jaje, pol drevenke ajde, 15 kg pšenice, 60 kg sorčice, 30 kg koruzne moke, 5 kg

zaseke in 1½ l žganja. Podvez trdi, da sta ga k tatvini prigovarjala Julijana Verbniak in Julijana Ivanuša, katerim je tudi izročil ukradene stvari. Obe se bode-ta zagovarjale pred okrajnim sodiščem v Ormožu, dočim je bil Podvez pred okrožnim sodiščem obsojen radi hudodelstva tatvine na 6 tednov težke ječe.

Ljubeznjiv sin.

20 letni poljedelec Franc Barbarič v Vanečah, okraj Murska Sobota, se je dne 15. januarja sprl s svojim očetom Francem Barbarič. Tekom prepira je oče sinu prisolil dve zausmici. Sin pa je popadel očeta, ga opraskal po licu in ga tudi daval, tako, da je oče zadobil lahke telesne poškodbe. Okrožno sodišče je surovega sina obsodilo na 3 mesece ječe.

Darujte za »Sklad otroške bolnice« v Mariboru.

Mala oznanila.

Mobilirana soba ob parku, električna luč, event. poraba kopalnice, se takoj odda. Podlogar, Vrazova ulica št. 9 a, I. nadstropje. 568 2-1

Paica volčje pasme, huda, 8 mesecev stara takoj na prodaj. Ivan Pirc, Koroška cesta št. 1. 569 2-1

Večja količina gnoja na prodaj pri Pavličevi, Stolna 10. 570

Dožne ponjave za vozove in konje, gamaše, nahrbtnike, polne kevrčke in torbice, gonilne jermene v vseh širinah i. t. d. priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13, Slomškov trg 6. 346

Zamenja se lepo stanovanje (5 sob, kuhinja, kopalnica in predsoba ter estale pritlikline) v sredini mesta tik Glavnega trga za vsaj enako veliko v bližini parka, z vsaj nekaj vrta. Ponudbe pod »Zamena« na upravo »Tabora«. 10-9

Zanesljiva in preiskušana
SEMENA
 za zelenjavo in cvetlice do-bite kakor vsako spemlad v vrtnarji J. Jemec, Raz-lagova ulica 11 in na stoj-nici Glavni trg. 506 10-8

Perilo
 Dokazano je, da so najboljše srajce, v največji izbiri in naj-solidnejših cenah od Din 60 do 350 samo v novi trgovini
B. Veseljanović & Ko.
 Maribor, Gosposka ulica 28
 — Moda zastopana —
 128

Pristopajte CMDI

KEMIČNA PRALNICA IN BARVARIJA
JOS. REICH, LJUBLJANA
 podružnica Maribor
 uljudno naznanja, da je s 1. marcem preselila svojo poslovalnico iz Gosposke ul. 38 v Slovensko ul. 8
 472 dvorišče desno

Dražba lova.
 Lovska pravica krajevne občine Skoke se da potom javne dražbe do 30. junija 1930 v zakup. Dražba se vrši v soboto, dne 3. maja t. l. ob 10. uri pred-poldne v prostorih okrajnega glavarstva v Mariboru. Okrajno glavarstvo Maribor, dne 12. marca 1924.
Dr. Vončina.

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.) (67)

Na zaupnem pomenku je povedal o-suplim prijateljem, da namerava ukiniti vsa nasilja in preganjanja in dati Galilej-cem popolno versko prostost. Pomilostil bo donatiste, semirijance, markionite, montaniste, cecilijance in druge krivo-verce, ki so bili za časa Konstantina in Konstanca na podlagi koncilskih skle-pov izgnani iz cesarstva. Bil je prever-žen, da ne more izbrati boljšega sredstva za zatiranje krščanstva. — Boste videli, prijatelji — je pravil, — ko se vsi povr-nejo na prejšnja mesta, nastanejo med oznanjevalci bratske ljubezni pravi vrav-cati boji; trgalji bodo drug drugega kakor zverine in bolj osranotili ime svojega Učenika, nego bi ga bil mogel jaz osra-motiti z najhujšimi preganjanji!

Na vse konce rimskega imperija je razposlal ukaze in naznanila, da je iz-gnanim klerikom dovoljena prosta vrni-tev. Proglasil je popolno versko svobodo. Hkrati so bili povabljeni na carigradski dvor najumnejši cerkveni učitelji, da se posvetujejo o cerkvenih zadevah. Veči-na vabljenecv ni vedela zanesljivo, kak-šen namen bo imel zbor, kako bo sestav-ljen in kakšna bodo pooblastila; v vabilu je bilo vse to namenoma označeno tako, da si nihče ni mogel biti na jasnem. Mnogi pa so uganili prebrisani-namen Bo-guodpadnika in so opravičili svojo od-sotnost z boleznijo ali z daljavo.

Sinje jutranje nebo je izgledalo temno, če si se ozrl na bele mramornate stebre, ki so v dveh vrstah obdajali veliko dvo-rišče — Konstantinov Atrium. Beli go-lobi so poletavali z veseljem, kakor svila mehkim šelestom in tonili v obnebu na-lik sneženim kosmičem. Sredi dvora je stala Afrodita Kalpigos in vodomet je

rosil okoli nje svetel dež; orošeni mram-or se je srebnil kakor živa polt. Meni-hi, ki so morali iti mimo, so se obračali, da je ne bi videli; toda boginja je stala sredi njih, kakršna je bila: naga, nežna in posmehljiva.

Ni bilo brez vsakega namena, da je Julijan določil za cerkveni zbor prav to-le čudno mesto. Temne meniške kute so se videli v tem prostoru še temnejše; od dolgega kuhanja jeze in silnih naporov izjedeni obrazi so se tu še bolj rezali; kakor črne, brezlične sence so hodili duhovni semintja po solnčnem mramorju.

Vsem je bilo neprijetno: vsak se je trudil, da bi se pokazal ravnodušnega, kakor da ne pozna človeka tik sebe, ki mu je zagrenil življenje; skrivoma pa so izmenjavali zahrbine, zločeste poglede.

— Prečista Mati božja! Kaj je to? Kam smo zašli? — se je vznemirjal stari tolščak, sebastijski škof Evstahij. — Pu-stite me, pustite me ven!

— Tišje, prijatelji, — ga je nagovoril načelnik dvornih suličarjev, barbar Daga-laj in ga ljubeznivo potisnil proč od iz-hoda.

— Ne, na krivoverskem zboru ne o-stanem! Pustite me!

— Po volji najmilostivejšega cesar-ja, morajo vsi udeleženci zboru... — je odvrnil Dagalaj, misleč, da bo njegova vljudnost škofa pomirila.

— To ni zbor, to je tolovajska dupja! — se je togotil Evstahij.

Med kristjani je bilo tudi nekoliko ve-seljakov, ki so se posmehovali doželan-ski vnanosti, nadsličnosti in močnemu armenskemu naglasu škofa Evstahija. Starec je postal zmeden in je umolknil; stisnil se je v kot in je venomer mrmral zlovoljno:

— Moj Bog! Ali sem spito zasužil? . . . Tudi Evander iz Nikomedije se je hu-doval, da je prišel v Carigrad in privedel

s sabo Didimovega učenca, brata Juven-tina.

Evander je bil velik dogmatik, globo-koumen in duhovit mož; nad knjigami je izgubil zdravje in se pred časom postaral. Pogled mu je oslabil; kratkovidne, dobrotljive oči so razodevale utrujenost. Neštevilni krivoverski nauki so zaposle-vali njegov duh in mu niso dajali poko-ja; mučili so ga podnevu in strašili v san-jah, družec se s pohujšljivimi prividi. Že dolga leta je Evander zbiral krivo-verske nazore v ogromnem rokopisu, ki je nosil naslov »Protj krivovercem« — zbiral jih je z enako ljubeznijo kakor drugi kopičijo raznovrstne redkosti. S slastjo je iskal novih, in če jih ni bilo, jih je izmišljal sam; bolj ko so nasproto-vali njegovim nazorom, bolj so mu šli v slast. Včasih je obupno molil Boga, da bi mu dal preprosto vero, toda Bog mu je ni naklonil. V vsakdanjem življenju je bil božji volek, pohleven in dobrodušen ka-kor otrok. Zločestim ljudem se ni bilo treba veliko truditi, da bi Evandra pre-varili; o njegovi raztresenosti so pripo-vedovali mnogo dovtipov.

Le raztresenost je bila kriva, da je za-šel v to nečedno družbo; na tihem se je pač nadejal, spoznati novo krivoverstvo. Zdal pa je ves čas cemeril ozlovoljeni o-braz in si s šako zaslanjal slabe oči, ki so ga skelele od bleška solca in mramorja. Nič mu ni bilo prav; zahotelo se mu je, da bi bil že doma v polmračni celici, med knjigami in rokopisi. Juventina ni pustil od sebe; neprestano ga je opozar-jal na krivoverske zmote in ga varoval pred pohujšanjem.

Sredi dvorane se je izprehajal zajen-ten starec, širokega obraza in z vencem sivih, mehkih las okoli glave. Bil je se-demdesetletni škof Purpurij, afrikanski donatist, ki se je vsled Julijanove pomi-lostitve vrnil iz pregnanstva.

Niti Konstantinu ni Konstanca ni u-spelo, da bi zatrla donatistično sekto. Ce-le reke krvi so tekle zavoljo enega same-ga dogodka: približno pred petdesetimi leti je bil Donat nepravilno posvečen v škofa namestu Cecilija, ali pa je morda bilo narobe: Cecilij namestu Donata — kaj je prav, ni mogel nihče dognati. Do-natisti in cecilijanci so se neizprosno pre-ganjali in bratomornemu boju ni hotelo biti kraja ne konca. A ni niti šlo za dva nazora, temveč le za dvoje imen.

Juventin je opazil, da je neki cecilijanski škof mimogrede zadel ob kuto do-natista Purpurija. Ta je vztrepetal in jezno zgrabil z obema prstoma oneča-šeni del kute ter ga nekolikokrat na vsi moč stregel, tako da so opazili vsi v dvorani. Evander je pripovedoval Ju-ventinu: Če po naključju zabodlj cecilija-nec v donatistično cerkev, ga jadrno spo-de iz svetišča, potem pa operejo tla s slano vodo.

Za petami škofa Purpurija je capljal kakor pes škofov zvesti stražnik dijakon Leona, poldivji hrust, črn, strahoten zamorec, ploskonos in debelih ustnic; v mišični roki mu je tičal cepec. Orjak je pripadal sekti samoučiteljev. Sem so spadali prebivalci hetuljskih naselbin; zvali so jih cirkumcelioni. Z orožjem v rokah so ustavljali potnike na velikih ce-stah, jim dajali denar in žugali, češ: »ubij-te nas, ali pa mi ubijemo vas«. Cirkum-celioni so se rezali, žgali in metali v vo-do, vse v Kristusovem imenu; nikoli pa se ne bi obesili, ker se je obesil Judež Iškarijot. Včasih so se cele gručice verni-kov med petjem psalmov vrgle v pre-pad; sekta je namreč učila, da samomor, ki ga človek izvrši na čast božjo, očisti dušo najtežjih grehov. Ljudstvo je samo-učitelje čislalo kot mučence. Pred smrtjo so se udajali vsakovrstnim užit-kom: jedli so, pili in posiljevali ženske. (Dalje prihodnjik.)